

Opbrengst bijeenkomst 14 maart 'Aansluiting zorg en ondersteuning 18-23 jarigen'

Op de bijeenkomst zijn door aanwezigen op 3 terreinen knelpunten en oplossingen bedacht, namelijk:

1. Financiën (vanuit cliëntperspectief);
2. Overdracht en aansluiting zorg en indicaties gericht op structuur- en proces niveau;
3. Overdracht en aansluiting zorg en indicaties gericht op inhoudelijk niveau.

Daarna zijn door de ambtelijke werkgroep (2 beleidsmedewerkers en 1 stagiaire jeugd, 2 beleidsmedewerkers Wmo) concrete acties aan deze punten gekoppeld.

In dit conceptdocument worden alle geïnventariseerde knelpunten, oplossingen en hieraan gekoppelde acties opgesomd (bijlage 1). Aan het hand hiervan en aan de hand van inzichten van de werkgroep zijn acties opgesteld. Deze zijn opgenomen in de rij 'Acties; en zijn (zeer) divers van aard (van onderzoek tot operationele wijzigingen in de uitvoering, van beleidsmatige accenten tot praktische uitvoeringstips). Dit bepaalt ook mede de noodzakelijke betrokkenen.

Wanneer met de bril van de 'aard' naar de acties wordt gekeken, kunnen een aantal acties worden gebundeld. Deze bundeling kan met name plaatsvinden als de betrokkenen en de inhoud van de actie op 1 lijn lijken te liggen. Het bundelen van acties maakt de aanpak niet alleen efficiënter, maar ook 'logischer', omdat het dan gaat om acties die ook in samenhang kunnen worden gezien.

In totaal kunnen de 23 besproken knelpunten daarmee worden teruggebracht tot 9 acties.

In onderstaande overzicht worden deze verwoord (voor de meer uitgebreide beschrijving en relevante achtergrondinformatie, zie ook bijlage 1). Onder actie 10 is een actie toegevoegd die betrekking heeft op alle 9 actiepunten, maar die het wel verdient om expliciet als actiepunt 10 genoemd te worden, namelijk het betrekken van de jongeren waar het om gaat.

Actie 1	Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen Wmo
Betreft thema's	Financiën
Betreft knelpunt(en)	1.1, 1.5
Samenvatting knelpunten	- Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen Wmo te hoog
Samenvatting oplossingen	- Aanpassen rekennormen - Aanpak risicogroep CAK/ minima
Acties	- Onderzoeken mogelijkheden oplossingen - Opstellen (regionaal) advies voor lokale implementatie
Noodzakelijke Betrokkenen	- Werkgroep eigen bijdrage - Werkgroep verordening
Schaalniveau	Start: regionaal

Actie 2	Eigen risico en premiebetaling zorgverzekering vanaf 18
Betreft thema's	Financiën
Betreft knelpunt(en)	1.2
Samenvatting knelpunten	- Eigen risico zorgverzekering en premiebetaling vanaf 18 jaar te hoog
Samenvatting oplossingen	- Onderzoeken mogelijkheden o.a. met mogelijkheden bij zorgverzekeraar - Andere potentiële partijen die een bijdrage kunnen leveren
Acties	- Signaal met zorgverzekeraar bespreken - Uitkomsten mogelijkheden terugkoppelen - Indien bij zorgverzekeraar onvoldoende mogelijkheden liggen, koppelen aan actie 1 (heffingssystematiek) - Advies ten aanzien van uitkomsten
Noodzakelijke Betrokkenen	- Samenwerkingstafel gemeenten – zorgverzekeraar - Gemeenten
Schaalniveau	Regionaal

Actie 3	Budgettering en financiële verantwoordelijkheid
Betreft thema's	Financiën
Betreft knelpunt(en)	1.3
Samenvatting knelpunten	- Jongeren in het algemeen en kwetsbare jongeren specifiek worden vanaf 18 jaar geconfronteerd met eigen financiële verantwoordelijkheden en budgetteringsvraagstukken en zijn hiertoe onvoldoende geëquipeerd
Samenvatting oplossingen	- Informatieverstrekking (preventie) - Inzet instrumenten op maat voor kwetsbare jongeren rond 17 jaar of indien nodig, eerder (hulp) - Koppeling bezien met ontwikkelde preventiearrangementen
Acties	- Informatieverstrekking aan alle jongeren rond 17 jaar (algemene preventie) - Informatieverstrekking op maat voor kwetsbare jongeren rond 17 jaar (selectieve preventie) - Onderzoeken en organiseren acties op maat voor kwetsbare jongeren rond 17 jaar: • Budgetteringstraining • Bewustwording bij jongeren via Apps Quick Start, checks NIBUD • Inzetten vrijwillige 'budgetmaatjes', jongeren die jongeren helpen, etc. • Budgetcoach Wmo - Relatie leggen met de preventie-arrangementen - Terugkoppeling mogelijkheden naar gemeenten
Noodzakelijke Betrokkenen	Scholen (vindplaats), jongeren, CJG, welzijnswerk, vrijwilligersinitiatieven, gemeenten (jeugd- en Wmo-beleid)
Schaalniveau	Regionaal onderzoek, op basis van onderzoek mogelijkheden, lokale keuzes maken

Actie 4	Aansluiting inkomensvoorzieningen
Betreft thema's	Financiën
Betreft knelpunt(en)	1.4
Samenvatting knelpunten	- Wet- en regelgeving rond inkomensvoorzieningen leiden tot financiële problemen, omdat jongeren geconfronteerd worden met wachttijden (STUFI, WWB); - Eenmaal opgebouwde schulden kunnen bijdragen aan illegale inkomensverwerving door jongeren
Samenvatting oplossingen	- Onderzoeken mogelijkheden ten aanzien van wet- en regelgeving - Vroegtijdig signaleren en preventief handelen - Aansluiten bij vaardigheden en kennisniveau van de jongere (denk aan voormalige Wajong-jongeren)
Acties	- Onderzoeken mogelijkheden binnen gemeentelijke regelgeving, dan wel aanpassen van gemeentelijke regelgeving in overleg met afdeling sociale zaken (zowel werk en inkomen als Wmo)/ WIZ; - In beeld brengen knelpunten binnen andere wetgeving en signaal bij verantwoordelijke wetgevers/ uitvoerders ervan neerleggen; - Onderzoeken en adviseren inzake mogelijkheden om processen eerder op te starten, zodat wachttijden en 'gaten' in inkomensvoorziening voorkomen kunnen worden, dan wel wachttijden verkort; - Aanpassen van benadering van jongeren naar hun capaciteit en handelsvaardigheden: onderzoeken wat hiervoor nodig is bij sociale zaken/ WIZ, bijv. scholing; - Terugkoppeling mogelijkheden naar gemeenten.
Noodzakelijke Betrokkenen	Sociale zaken/ WIZ, welzijn (jeugd- en Wmo-beleid), participatiebeleid
Schaalniveau	Start: regionaal onderzoeken, lokaal implementeren

Actie 5	Financiering pleegzorg
Betreft thema's	Financiën
Betreft knelpunt(en)	1.6
Samenvatting knelpunten	- Pleegzorg houdt op bij 18, financiële ondersteuning stopt
Samenvatting oplossingen	- Onderzoeken of pleegouders afhaken door financiën, zoeken naar mogelijkheden financiële ondersteuning; - Afwegen kosten (en inhoud!) verleggen pleegzorg ten opzichte van noodzakelijke inzet op alternatieven al dan niet op latere termijn. - Aansluiten bij vaardigheden en kennisniveau van de jongere (denk aan voormalige Wajong-jongeren)
Acties	- Wordt opgepakt op regionale bijeenkomst pleegzorg voor alle gemeenten in de provincie Limburg; - Input van maatschappelijk pleegzorg middenveld worden vertaald naar mogelijkheden en acties.
Noodzakelijke Betrokkenen	Werkgroep pleegzorg (opdracht is daar reeds belegd) Voor ZL: Gerdie Haasen Voor ML: Esther Bouten Voor NL: Ruth Verhees – Nanneke van den Broek
Schaalniveau	Start: provinciaal onderzoeken, regionaal implementeren

Actie 6	Zelfstandig wonen (kwetsbare) jongeren
Betreft thema's	Financiën, proces
Betreft knelpunt(en)	1.7, 2.4
Samenvatting knelpunten	- Het is voor jongeren in het algemeen en kwetsbare jongeren in het bijzonder lastig om zelfstandig te gaan wonen wanneer zij hier zelf behoefte aan hebben c.q. hun situatie daarom vraagt; - Bij de doelgroep kwetsbare jongeren gaat het m.n. om jongeren waarbij de financiële situatie van de ouders te wensen overlaat. Denk aan de kostendelersnorm.
Samenvatting oplossingen	- Aanpakken tekort aan voldoende passende woningen met o.a. de woningcorporaties; - Onderzoeken mogelijkheden 'basisinkomen' (Rutger Brechman, participatieraad); - Onderzoeken mogelijkheden startkapitaal gemeente Weert; - Jongeren die (begeleid) zelfstandig wonen leren hoe om te gaan met zelfstandig wonen.
Acties	- Bekijken mogelijkheden binnen bestaande prestatieafspraken die gemeenten hebben gemaakt én nadenken over meer innovatieve oplossingen voor passende woonruimte voor alle bijzondere doelgroepen; - Onderzoeken mogelijkheden basisinkomen en startkapitaal; - Mee afwegen 'Kamer met Kansen', 'Kamers met Uitzicht'.
Noodzakelijke Betrokkenen	beleid Wmo, jeugd, participatie, aangevuld met wonen/ ruimte
Schaalniveau	Start: regionaal en lokaal, implementatie: afhankelijk van noodzakelijke actie

Actie 7	Discontinuïteit
Betreft thema's	Proces, inhoud
Betreft knelpunt(en)	2.1, 2.2, 3.1, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.11
Samenvatting knelpunten	Afhaken in ondersteuning waar dat wellicht wel nog wenselijk was, door: - Wisseling van zorgaanbieder van jeugd naar Wmo; - Wisseling van zorgaanbod van jeugd naar Wmo; - Aanbod Wmo is (nog) niet passend bij vraag/ ondersteuningsbehoefte jeugdige; - Overdracht van jeugdwet naar Wmo verdient meer aandacht (wat verandert er allemaal, waar moeten we rekening mee houden); - Overdracht begint te laat; - Overdrachtmoment zijn voor met name risicojeugdigen/ kwetsbare jeugdigen (jeugdigen met een grote zorgbehoefte) een groter risico. Hiermee dient in de prioritering rekening gehouden te worden. M.a.w. niet elke casus heeft even veel aandacht nodig.
Samenvatting oplossingen	- Flexibiliteit in zorgaanbod, zorgaanbieder; - Bewustwording aankomende overdrachtmoment en tijdig starten met hierop handelen; - Eerder starten met overdracht; - Afspraken vastleggen in overdrachtsprotocol; - Selectie maken van cases in prioritering; - Meer blijven volgen jongere net na 18 door verkorten indicaties; - 1G1P opvolgen na 18^e jaar; - Informatiemeldpunt inrichten (knooppunt van informatie over en voor jongeren).
Acties	- Onderzoeken flexibiliteit van inzet van zorgaanbieder en zorgaanbod rond de leeftijdsgrens van 18; - Inbouwen automatisch 'piepsysteem' in jeugdhulpverlening/ verwijzers bij ca. 17 jaar; - Zie ook al genoemd onder 'oplossingen', bijv. opstellen overdrachtsprotocol. - In beeld brengen knelpunten binnen wetgeving en signaal bij verantwoordelijke wetgevers/ uitvoerders ervan neerleggen; - Onderzoeken en adviseren inzake mogelijkheden om processen eerder op te starten, zodat wachttijden en 'gaten' voorkomen worden.
Noodzakelijke Betrokkenen	Acties moeten met diverse partijen worden uitgezet: Werkgroep inkoop (implementatie vanaf 2018), CJG, jeugdhulpverlening, Wmo. Apart in te richten werkgroep die diverse acties in samenhang kan uitzetten.
Schaalniveau	Start: regionaal, lokaal implementeren

Actie 8	Onduidelijkheid in procedures en aanbod
Betreft thema's	Proces, inhoud
Betreft knelpunt(en)	2.3, 3.9, 3.10, 3.12
Samenvatting knelpunten	- Onduidelijkheden richting toegang, met name ook binnen Wmo en Zvw; - Met name gericht op de versnippering in verschillende aanbieders, met verschillende financieringsstromen en verschillende toegangen rond de overgang naar de volwassen leeftijd - Ouders kennen hun kind, maar worden bij de overdracht naar volwassen hulp en ondersteuning niet altijd voldoende gehoord, omdat de jongere zelf verantwoordelijk wordt geacht; - Het ontbreken van één aanspreekpunt binnen jeugd en Wmo, maar vooral ook iemand die in het overdrachtsmoment in beeld blijft; - Sommige jongeren kennen nauwelijks een netwerk of een zwak netwerk (met name bij LVB-problematiek). In de overdracht naar volwassen ondersteuning rekening houden met dit gebrek aan of zwakke netwerk. Onderzoeken of en zo ja welke andere oplossingen hierin 'op maat' nodig zijn.
Samenvatting oplossingen	- Breder inzetten voor dergelijke cases bijv. in het specialistenoverleg van het CJG (als denktank meervoudige cases); - Creatieve oplossingen bedenken vanuit Wmo ten aanzien van bijv. ondersteuningsmogelijkheden van ouders binnen Wmo-ondersteuning; - Organiseren één doorlopend aanspreekpunt, van jeugd mee te nemen naar volwassen ondersteuning; - Expliciet stil staan bij en oplossingen op maat bieden bij de kracht of het ontbreken van de kracht van het netwerk.
Acties	- Organiseren pilot denktank meervoudige cases/ specialistenoverleg zoals nu bij het CJG; - Resultaten pilot vertalen in reguliere werkprocessen (denk aan 1G1P). - Onderzoeken ondersteuningsmogelijkheden van ouders binnen Wmo; - Duidelijkheid vergaren over de verschillende toegangen/ toegangsprocedures in de volwassenenzorg en deze kennis delen met professionals, ouders en jeugdigen in de jeugdhulp.
Noodzakelijke Betrokkenen	Specialistenoverleg CJG i.h.k.v. de pilot, beleidsmedewerker en uitvoerder Wmo, Zvw en Wlz.
Schaalniveau	Start: regionaal

Actie 9	Kennis opbouwen van 'puberbrein', 'straatcultuur' en inhoud eerdere hulpverlening
Betreft thema's	Inhoud
Betreft knelpunt(en)	3.2, 3.8
Samenvatting knelpunten	- Te weinig kennis van puberbrein en straatcultuur bij met name Wmo-medewerkers leidt tot te weinig begrip ten aanzien van de benadering van jongeren van ca. 18 (-26) jaar; - Te weinig kennis van de inhoud van de jeugdhulp, maakt de afweging inzake aansluitende volwassen ondersteuning en hulp lastig; -
Samenvatting oplossingen	- Scholing/ training puberbrein en straatcultuur; - Scholing en kennis van inhoud jeugdhulp overdragen aan Wmo-medewerkers; - In de praktijk werkervaring laten opdoen: koppeling van Wmo-consulent aan CJG-werker bij ca. 17 – 17,5 jaar.
Acties	- Organiseren scholing/ training; - Organiseren meeloopmogelijkheden.
Noodzakelijke Betrokkenen	Welzijnsorganisaties (kunnen wellicht training verzorgen), Wmo-medewerkers; CJG-medewerkers/ jeugdhulpaanbieders organiseren meeloopmogelijkheden.
Schaalniveau	Regionaal (scholing), lokaal (organiseren meelopen)

Actie 10	Betrekken van jongeren
Betreft thema's	Financiën, proces, inhoud
Toelichting	In de gehouden bijeenkomst zijn vooral professionals en ouders van jeugdigen aanwezig geweest. Echter, de jongeren waar het om gaat zijn nog niet echt betrokken. En bij transformatie hoort 'andere dingen doen' en iedereen naar eigen kracht laten meedoen. Dat betekent dat ook jongeren mee moeten kunnen denken als er van ze verwacht wordt eigen verantwoordelijkheid te nemen (waar dat passend is). Op dit moment wordt er geëxperimenteerd met Adviesvangers: een manier om adviezen bij jongeren op te halen die direct betrokken zijn en waarbij dergelijke trajecten ook door jongeren zélf worden opgepakt. De ervaringen in den lande zijn positief en nodigen uit om deze werkwijze ook in onze regio te verkennen.
Betreft knelpunt(en)	Bij alle knelpunten te overwegen, maar specifiek valt hierbij te denken aan de acties 3, 5, 7, 8, 9 met bijv. de volgende kernvragen (a) aan jongeren: Actie 3: Hoe kunnen we jullie jongeren helpen om zelfstandig te budgetteren en met geld om te gaan? Actie 5: Met welke concrete acties en ideeën kan de pleegzorg verbeterd worden? Actie 8: Met welke zaken zouden jullie geholpen willen worden en hoe kunnen we jullie helpen de weg hier naartoe te vinden? Wie zou je in je eigen omgeving kunnen helpen, wie zou je willen dat je zou kunnen helpen met al je vragen? En hoe kunnen we je helpen deze mensen ook te vinden en aan je te 'verbinden'? Actie 9: Wat zouden hulpverleners uit de volwassenondersteuning anders moeten doen, zodat jij hier ook echt mee verder kunt? Wanneer voel je geholpen? Wat kunnen wij doen, zodat jij het 'lijntje' met hulp/ ondersteuning nog niet los laat, ook al heb je helemaal genoeg van de zorg en ben je na 18^e vrij om te gaan en staan waar je wil? (a) Kernvragen dienen voor jongeren aansprekend te worden geformuleerd.
Acties	- Onderzoeken mogelijkheden inrichten pool van regionale adviesvangers (werven en scholen adviesvangers); - Inzetten van adviesvangers op thema
Noodzakelijke Betrokkenen	Gemeenten en jongeren
Schaalniveau	Start: regionaal

Thema 1: Financiële problemen die jongeren bij het bereiken van 18 jaar tegenkomen wanneer zij niet meer onder de jeugdwet vallen.

Nr.	Geïntervieweerde knelpunten	Geïntervieweerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
1.1	Tot 18 jaar betalen jongeren geen eigen bijdrage. Met het bereiken van de leeftijd van 18 jaar wordt een jongere wel met deze eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo 2015 geconfronteerd. Dit kan ertoe leiden dan jongeren geen gebruik maken van ondersteuning die wel noodzakelijk wordt geacht.	- Het aanpassen van de rekennormen voor de berekening van de eigen bijdrage - Aanpak gemeente Weert risicogroep CAK/ minima: contactpersoon Kim Kluijtmans	- Onderzoeken aanpassen van rekennormen - Toelichting laten verzorgen door Kim K. Werkgroep afwegen i.r.t. eerste punt wat de mogelijkheden zijn.	- Werkgroep eigen bijdrage/ verordening - Idem Esther Link leggen naar de werkgroep Contact opnemen met Kim K.	- Regionaal, lokaal implementeren - Idem
1.2	Eigen risico zorgverzekering Tot 18 jaar betalen jongeren geen eigen risico voor hun zorgverzekering. Met het bereiken van de leeftijd van 18 jaar wordt een jongere wel met dit eigen risico geconfronteerd. Dit kan ertoe leiden dan bijvoorbeeld voor het 18^e levensjaar ingezette behandeling(en) in het kader van de ZVW niet worden gecontinueerd of dat andere medische zorg zoals tandartszorg wordt uitgesteld	- Het eigen risico is een item waar gemeenten niet zelf verantwoordelijk voor zijn. Zij kunnen wel het signaal 'politiek opschalen' richting zorgverzekeraars / landelijke politiek - Nuance: in de meerderheid van de gevallen blijkt dat het netwerk (bijv. ouders) van de jongere, bereid zijn om financieel te ondersteunen. De problematiek doet zich m.n. voor bij de groep jongeren zonder of met een beperkt sociaal netwerk of waarbij het netwerk financieel ook niet kan ondersteunen.	Signaal neerleggen bij de werkgroep zorgverzekeraar → deze werkgroep bepaalt of en vorm actie	Werkgroep zorgverzekeraar Hans Signaal agenderen in werkgroep	Regionaal

1.3	Financiële verantwoordelijkheid/ budgettering In de overgang van jeugdzorg naar Wmo wordt een jongere bij het bereiken van 18 jaar zelf verantwoordelijk voor de financiën. In de praktijk blijkt dat jongeren vaak onvoldoende zicht hebben op hun financiële situatie en moeite hebben om hun budget te kunnen beheren.	• Preventief (bijvoorbeeld bij het bereiken van de leeftijd van 17 jaar) voor jongeren in het algemeen inzetten op informatiedeling. Belangrijk aandachtspunt is het bereik van de preventieve acties. Hierbij dient zoveel mogelijk te worden aangesloten bij de beleavingswereld van de jongeren (sociale media en scholen). • Voor jongeren uit de (veel kleinere) risicogroep is het belangrijk om hen persoonlijk te benaderen om de boodschap over te laten komen. De preventieve acties kunnen hiertoe als aanleiding voor gesprek dienen. • Het waar mogelijk inzetten / versterken van het netwerk van de jongere om continuïteit aan te brengen op dit thema. • Het trainen van meer zicht op de inkomenssituatie en budgettering. Hiertoe zou het reeds bestaande aanbod voor volwassenen (o.a. Humanitas) gekopieerd kunnen worden naar de doelgroep jongeren. Belangrijk in het algemeen maar m.n. voor de risicogroep is de passendheid /	• Voor de grote groep jongeren die zelf kwaliteiten beschikken om te leren budgetteren: Bewustwording van het belang van budgetteren, bijv. onderzoeken toepassen van bijv. de App Kwik Start, checks van het NIBUD • Voor de groep kwetsbare jongeren zal het bovenstaande onvoldoende zijn, onderzoeken van de mogelijkheden van informele 'maatjes' in het eigen netwerk of vrijwilligerswerk waarbij een meer continue 'begeleiding' kan plaatsvinden. Dus vormen van een 'koppel' met een 'klik'	• School als vindplaats • Jongeren zelf • CJG (zie ook relatie top 15 opvoedproblemen, financiën genoemd) • Welzijnswerk • Humanitas • Eventuele lokale aanvullende partijen Silvie/ Daniëlle Mart Tindemans (Gastenhof) Ouder/ jongere Jeugdhulpaanbieder Welzijn CJG?	• Regionaal afwegen van bijv. 'bewustwordingscampagne' (algemeen) → i.r.t. communicatie • Lokaal aansluiten bij lokale partijen (o.a. o.b.v. lokale vindplaatsen) • Thema aan de orde stellen bij huidige jongeren of jongeren bij Wmo die al in beeld zijn
-----	--	--	--	---	---

		aansluiting van de ondersteuning bij de wereld van de jongere.			
1.4	Aansluiting inkomensvoorzieningen - Door de wijze waarop de wet- en regelgeving rondom inkomensvoorzieningen is georganiseerd (o.a. wachttijden) krijgen jongeren financiële problemen omdat ze wel al kosten maken maar nog geen inkomsten hebben (bijv. WWB & stufi) - Als gevolg van de opgebouwde schulden proberen jongeren op andere, negatieve, manieren aan geld te komen, zoals marktplaatsfraude.	- Besef bij gemeenten dat zij zelf invloed hebben op de wijze waarop (regels) de wetgeving wordt geïnterpreteerd - Vroegtijdig signaleren door jongeren, hun netwerk of betrokken aanbieders wanneer er dergelijke problemen dreigen te ontstaan. - Preventief handelen door de gemeente bij dergelijke signalen waardoor de aansluiting makkelijker kan verlopen. Veel zaken (onderzoeken e.d.) kunnen al vroegtijdig worden opgestart. Alleen de formele afhandeling kan pas na het 18^e jaar afhandelen. - Bij bepaalde groepen zoals de voormalige 'wajongjongeren' is het belangrijk dat er wordt gezien dat ze weliswaar qua daadwerkelijke leeftijd 18 jaar zijn maar misschien niet o.b.v. hun niveau van handelen. Aansluiten bij dit gegeven: niet iedere 18-jarige is hetzelfde.	- Starten met overleg SZ/ WIZ om gesignaleerde knelpunten te bespreken en oplossingen te overwegen - Voor de voormalige 'wajongjongeren': overwegen van een training waarin uitvoerende medewerkers kunnen inschatten wat de (on)mogelijkheden van de jongeren tegenover hen en daarop hun gesprek en acties afstemmen	- SZ/ WIZ en welzijn - Idem Collega participatie, nog in te vullen Voorbeeld Peel en Maas?	- Lokaal, regionaal voorwerk - Regionaal
1.5	Aansluiting Wmo maatwerkvoorzieningen Door de wijze waarop de wet- en regelgeving rondom maatwerkvoorzieningen Wmo is	Zie oplossingen knelpunt 'aansluiting inkomensvoorzieningen'	Idem	Idem Daniëlle → Elvira CJG, Wmo	Idem

	georganiseerd (o.a. wachttijden) kan een gat ontstaan in de aansluiting Jeugdwet en Wmo maatwerkvoorzieningen				
1.6	Financiering pleegzorg • Pleegouders krijgen voor kinderen tot 18 jaar een financiële tegemoetkoming, na 18 jaar stopt dit. • Bijverdienen is voor een deel van de pleegkinderen een probleem.	• Onderzoeken wat de implicaties zijn van het stoppen van de financiële vergoeding: haken er pleegouders af • Indien uit het onderzoek blijkt dat er pleegouders om deze reden afhaken, is het voorstel om te onderzoeken op welke manier jongeren toch in het pleeggezin kunnen worden gehouden. Voor jongeren in een pleeggezin is het, afhankelijk van de situatie, namelijk vaak beter om de pleegzorg bij 18 jaar te verlengen dan de pleegzorg stop te zetten. Bij het stopzetten van pleegzorg op 18 jarige leeftijd bestaat het risico dat de zorgvraag (op termijn) alleen maar toeneemt. • Financieel gezien is het dan ook goedkoper om de pleegzorg te verlengen dan het financieren van de hulpvraag na het stopzetten van de pleegzorg.	• I.o.m. betrokkenen pleegzorg over mogelijkheden financiële ondersteuning	• Werkgroep pleegzorg Esther	• Provinciaal, lokaal accenten
1.7	Zelfstandig wonen (kwetsbare) jongeren • Het is voor jongeren in het algemeen en kwetsbare jongeren in het bijzonder lastig om	• Aanpakken tekort aan voldoende passende woningen met o.a. de woningcorporaties	• Bekijken mogelijkheden binnen bestaande prestatieafspraken die gemeenten	• Lokaal in te vullen of enkele gemeenten samen op basis van verdeling woningcorporaties	• Lokaal • Regionaal (onderzoek)

	zelfstandig te gaan wonen wanneer zij hier zelf behoefte aan hebben c.q. hun situatie daarom vraagt. Bij de doelgroep kwetsbare jongeren gaat het m.n. om jongeren waarbij de financiële situatie van de ouders te wensen overlaat. Denk aan de kostendelersnorm.	- Onderzoeken mogelijkheden 'basisinkomen' (Rutger Brechman, participatieraad) / startkapitaal gemeente Weert - Jongeren die (begeleid) zelfstandig wonen leren hoe om te gaan met zelfstandig wonen.	hebben gemaakt én nadenken over meer innovatieve oplossingen voor passende woonruimte voor alle bijzondere doelgroepen Onderzoeken mogelijkheden basisinkomen en startkapitaal Vragen in beleidsteam: inventariseren wat er a gebeurt, wie is erbij betrokken (in- en externen), welke schaal?	Op te richten werkgroep SZ/ WIZ – Welzijn Denk aan 'Kamers met Kansen', 'Kamers met uitzicht'	
--	--	--	--	--	--

Thema 2: De overdracht en aansluiting van zorg en indicaties gericht op structuur en proces(Jeugdwet, WMO, ZVW, Participatie en Passend Onderwijs).

Nr.	Geïntervieweerde knelpunten	Geïntervieweerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
2.1	Discontinuïteit De aanwezigen vonden discontinuïteit het belangrijkste knelpunt. Onder discontinuïteit verstaat men: - het moeten switchen van zorgaanbieder en begeleider terwijl het traject wellicht nog niet 'af' is en er een vertrouwensrelatie tussen jongeren en hulpverlener is ontstaan - het ander/ (nog) niet passend/ soort aanbod dat binnen jeugd en volwassenzorg beschikbaar is. Gevolgen kunnen onder meer zijn: Mensen raken uit beeld door overgang naar ander wettelijk kader Mensen haken af	Afwegen: Aanbieders de ruimte geven om indien noodzakelijk de zorg af te ronden onder een ander wettelijk kader. Zo ja, dan overwegen hoe. Aandachtspunten hierin zijn dat niet elke zorgaanbieder deze mogelijkheid kent. Daarnaast moeten de aanbieders gefinancierd worden door de gemeenten en de inkoop hierop aangepast worden. Persoonlijke verzorging voor 18+ kent nog een aantal grijze gebieden.	Overleg met werkgroep inkoop over vraag van flexibele inzet van voorzieningen/ ondersteuning over en weer tussen Wmo en jeugd naar gelang de vraag cliënt (buiten contract plaatsing?)	Werkgroep inkoop Hans Rubicon: Marieke Puts Aan te vullen met andere betrokkenen	Regionaal
2.2	Overdracht - Onzorgvuldige overdracht of puur overdracht alleen al kan een struikelblok zijn. - Overgang niet tijdig genoeg inzetten. - Gemeente heeft niet iedereen in beeld die 18 wordt en ondersteuning nodig heeft, met name cliënten die via de	<u>Aanbieders</u>: bij iemand van 17 jaar tijdig nadenken over overdracht. Dit moet bij elke zorgaanbieder en het CJG geborgd zijn. Geopperd is een 'piepje in het systeem'. <u>Aanbieders/ ouders</u>: ouders en jongeren blijven. het uitgangspunt in een eventueel vervolgetraject na 18 jaar. Ouders/ jongeren moeten wel	In beeld brengen van de verwijzers Bij alle verwijzers overleg aangaan over het inrichten van een piepje m.b.t. de vraag: Is er nog hulp nodig, wil de jongere nog hulp.	Piepje: jeugd (bepalen voor welke (sub)groep?) Proces oppakken en afstemmen: jeugd en Wmo-consulent (wijkteam, zorgteam) Koppelen aan punt Aansluiting Wmo	Piepje: regionaal afstemmen Lokaal proces aansluiting

	artsen toegang tot jeugdhulp gekregen hebben.	weten dat ze in actie moeten komen. Zij moeten hierover geïnformeerd worden. Dit is een taak van de aanbieder en/ of het CJG. Clientondersteuning kan hierin ondersteunend zijn in het gezin. Dit mag wat explicieter naar voren komen richting de ouders/ de jeugdige. Dit tijdig overdragen gebeurt nu nog niet altijd goed <u>Gemeente</u>: bij cliënten die via de huisarts toegang hebben gekregen: I-JW bericht gebruiken om in beeld te krijgen wie er zorg ontvangt. <u>CJG</u>: geopperd is om het CJG de opdracht te geven om voor alle 17 jarigen te borgen dat er tijdig ingezet wordt op overdracht/ afronding van ondersteuning. CJG zou dan ook moeten afstemmen met aanbieders en een leidende rol kunnen hebben.	Inrichten van proces om dit op te pakken	maatwerkvoorzieningen (zie onderdeel 'financiën) Denk voor cliëntondersteuning ook aan de mogelijkheden voor de financiële ondersteuning.	
2.3	Onduidelijkheid in procedures en aanbod - Hier onder wordt onder meer verstaan de toegang (hoe krijg ik toegang) en gebrek aan inzicht in het aanbod binnen WMO en ZVV - Gebrek aan inzicht waar welke zorg thuishoort/ Welke financieringsvorm is hier nodig? Waar hoort het thuis?	Denktank meervoudige casussen is voorgesteld. Specialistenoverleg CJG is hier een voorbeeld van. Daar gaat men pas uit elkaar als er een oplossing is. Casuïstiek kan daar door alle organisaties ingebracht worden. CJG stelt voor om dit nogmaals richting alle betrokkenen	Informatievoorziening richting ouders, jeugdigen, aanbieders (En andere betrokkenen) over toegangspoorten Silvie		Regionaal (zie voorbeeld Tilburg)

	• Ontbreken van een diagnose maakt toegang lastig. Een voorbeeld dat hier genoemd is, is beschermd wonen.	te communiceren. Ook stelt het CJG voor om het specialistenoverleg open te stellen voor overdrachtsvraagstukken.	Informatievoorziening en inrichten van mogelijkheid om aan te sluiten bij dergelijke vragen in het specialistenoverleg. In de vorm van een pilot organiseren. Afstemmen/ leggen eerste contact CJG. CJG verzoeken dit in te richten.		
2.4	Zelfstandig wonen • Opstart kosten begeleid wonen/zelfstandig wonen. Deze maken dat mensen niet zelfstandig gaan wonen en problemen verergeren. • Binnen de WMO zijn er verschillen in aanbod bij gemeenten. Dit maakt soms dat jongeren ergens anders moeten gaan wonen dan waar ze willen en waar ze een netwerk hebben.	Startkapitaal begeleid wonen/ zelfstandig wonen voor jongeren. Sommige gemeenten doen dat. Kan een inspanningsverplichting aan gekoppeld worden. Openstaan nog vragen als: Wie beheert dit? Tip: Maatschappelijke opbrengst uitrekenen.	Zie ook financiën Onderdeel eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen	Idem	Idem

Thema 3: Overdracht en aansluiting zorg en indicaties gericht op inhoudelijk niveau (Jeugdwet, WMO, ZVW, Participatie en Passend Onderwijs).

Nr.	Geïntervieweerde knelpunten	Geïntervieweerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
3.1	De grens tussen het jeugdaanbod en het volwassen aanbod van hulp en ondersteuning ligt bij 18 jaar en is een vrij 'harde' grens. Dit terwijl de vraag van een jongere met 18 niet plotseling veranderd in een 'volwassen vraag'. M.a.w. voor een cliënt is deze grens niet zo 'hard'.	Er zouden oplossingen bedacht kunnen worden zoals een verlenging van de jeugdzorg, dan wel een overgangsfase naar de volwassen zorg, waarmee de grens niet zo hard op 18 jaar wordt gesteld en het aanbod beter passend bij de vraag kan zijn en blijven.	Zie onder kopje 'discontinuïteit' bij procesknelpunten	Idem	Idem
3.2	Een jongere van 18 kan 'zorgmoe' zijn en gelet op alle bemoeienissen voor zijn 18 ^e jaar geen hulp meer willen. De vraag van ouders of bestaande hulpverleners is of dit altijd wijsheid is. Bijkomend probleem is dat (semi-) gedwongen middelen wegvallen. Denk hierbij aan het gezag van ouders, leerplicht, etc. geeft zelf ook aan, "ik ben 18 en heb geen hulp meer nodig". Een 18 jarige moet vanaf dat moment zelf beslissen en kan niet meer gedwongen worden.	Aangegeven wordt dat jongeren (of ze al dan niet op straat 'hangen' of zich op straat bewegen) tegenwoordig een 'straatcultuur' kennen (dus ook jongeren die niet op straat zijn). Kenmerkend van deze cultuur is dat jongeren reageren vanuit wantrouwen, waarbij met name in de volwassen hulpverlening wordt uitgegaan van vertrouwen in hulpverleners. Jongeren zullen zich eerder de vraag stellen 'wat wil/ moet je van me?' dan blij zijn met ondersteuning, hier kijken ze vanuit wantrouwen tegenaan. Met deze notie van straatcultuur in het achterhoofd, betekent dit voor de hulpverlening dat vertrouwen bouwen eerste prioriteit is, zodat de zorg na het 18 ^e jaar niet wordt afgewezen. Vertrouwen binnen de straatcultuur is op te bouwen door op kleine schaal al iets concreets voor een jongere te kunnen	I.o.m. Wmo-teams en CJG de samenwerking 'organiseren'. Bekijken welke vorm passend en werkbaar is. Bijv. - Op casusniveau: Bij iedere CJG-casus vanaf 17-17,5 jaar betrekken van Wmo-consulent - Algemeen: Meeloopstages - Scholing straatcultuur	Wmo-teams. CJG en welzijnsorganisaties (door kennis van straatcultuur, jeugdcultuur) Esther	Op casusniveau: Regionaal organiseren, samenwerking lokaal implementeren Idem voor meelopen Scholing: regionaal

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
		bieden. Soms dus insteken op een punt wat misschien voor een hulpverlener geen, maar voor een jongere wel een cruciaal punt kan zijn. Er werd een voorbeeld genoemd dat een jongere een ID-kaart geregeld wilde hebben. Geen prioriteit vanuit zorgperspectief, maar toen de hulpverlener dit toch besloot te regelen, werd het vertrouwen zo opgebouwd, dat de jongeren ook bereid was verder te kijken naar ondersteuningsmogelijkheden en de voordelen hiervan.			
3.3	Sommige jongeren die 18 worden hebben we niet in beeld.	Veelal zijn er al overleggen waar deze jongeren bekend zijn. Echter, in deze overleggen zou de concrete vraag naar 'hoe verder na het 18 ^e jaar?' expliciet aan de orde moeten komen, zodat er geen 'gat' valt na het 18 ^e als de instanties binnen de ondersteuning aan jongeren deze 'loslaten'.	Voor alle jongeren: informatievoorziening laten aansluiten op consequenties van 18 jaar worden (zie ook financiële verantwoordelijkheid/ budgettering. Mogelijkheid bieden om zich te melden wanneer ze door de informatie toch vragen hebben? 'Meldpunt organiseren'? Aandacht voor vraagstuk 18-/ 18+ in lokale overleggen aan de orde	Communicatieadviseurs CJG, Wmo, Anderen? N.n.t.b.	Informatievoorziening : regionaal organiseren Lokale overleggen: (Evt. Regionaal organiseren) Lokaal implementeren

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
			stellen en procesafspraken maken over wie doet wat wanneer?		
3.4	In sommige situaties is te voorzien dat het niet onder ogen zien van de vraag 'hoe verder na 18?' tot grotere problemen kan leiden dan andere situaties. Hierbij kan worden gedacht aan het beëindigen van een gesloten plaatsing, dan wel het via pleegzorg verblijven in een pleeggezin. Dit zijn veelal situaties waar kinderen met een behoorlijke bagage van een situatie van heel veel ondersteuning terug naar 'weinig' tot 'niks' kunnen vallen. Er lijkt geen differentiatie te zijn in de voorgeschiedenis in hulp en ondersteuning van een kind voor de vraag hoe na het 18 ^e verder te gaan. Echter, de aard van de problematiek vraagt hier wel nadrukkelijk om.	Er moet nadrukkelijker gekeken worden naar de afstemming van de vraag en differentiatie in de aard en zwaarte van problematieken bij de overgang naar 18 jaar en ouder.	Plan van aanpak maken dat behelst: In kaart brengen van de risicogroepen met hulp en ondersteuning: de groepen waarbij het afbreukrisico groter is. (Hoe ga je dan doen?) Maken van een concreet actieplan samen met partners op dit vlak. (Hoe ga je dat doen?)	Gemeente als kartrekker. Werkgroep inrichten	Regionaal

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
3.5	Er is een bepaalde groep jongeren waarbij je in de jaren voor het 18e jaar al kunt zien dat er op 18 jarige leeftijd geen doorstroom meer is in het aanbod. Hier wordt niet op tijd op ingegaan. Bovendien kost het toegangsproces tot nieuwe hulp- en ondersteuningsmogelijkheden vaak zo veel tijd dat hiermee de continuïteit van de hulp wordt bedreigd. Wanneer aanbieders dit niet wenselijk vinden en de hulp toch al continueren zonder formele verwijzing/ toegang, lopen zij zelf het risico hulp te verlenen zonder bekostiging.	• Wanneer een 17-jarige zich meldt bij het CJG moet meteen de vraag centraal staan: is het nog goed dat wij deze jongere oppakken, of is dit iemand waarbij zijn/ haar vraagt al past onder Wmo-ondersteuning? • De vraag van de jongere en de kenmerken van de jongere zelf staan hierbij centraal. In sommige gevallen is een 17-jarige al prima in staat voorbereid te worden op de volwassen ondersteuning. In andere situaties kun je pleiten voor een 'verlenging' van de jeugdleeftijd en het jeugdaanbod; • In alle situaties moet de vraag worden gesteld of en op welke wijze een warme overdracht van jeugdwet naar Wmo mogelijk is. • Deze vraag moet tijdig worden gesteld, dus niet wachten tot de jongere daadwerkelijk 18 jaar is. • De hulp en ondersteuning vanuit jeugdwet en Wmo zouden meer samen verantwoordelijk moeten zijn bij enerzijds de vraag waar de jongere op zijn plaats is (jeugd of Wmo), maar ook de vraag welk aanbod passend is bij de vraag én de voorbereiding op een overdracht van jeugdwet naar Wmo	Zie 'discontinuïteit' bij proces.	Idem	Idem

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
		door samenwerking tussen Wmo-consulent en CJG-medewerker. • Zorg dat de toegang tot hulp snel en simpel geregeld kan worden, zodat er geen 'gat' ontstaat in de continuïteit van hulpverlening. • Hierop aansluitend: jongeren worden vooral gemotiveerd door korte termijn successen en zijn bij het behalen van deze successen meer bereid in de langere termijn in zichzelf te investeren en hulp of ondersteuning te accepteren. Ook hierbij is het dus van belang dat continuïteit geborgd wordt. • Cruciaal is maatwerk. Vragen van jongeren zijn divers, aard en zwaarte van problematieken ook en ook de best passende ondersteuning laat zich dan niet leiden door een grens van 18 jaar sec. • De cliënt blijven volgen door hier kort op te zitten. Bijvoorbeeld meerdere indicaties voor korte duur afgeven, dan één indicatie van 4 jaar.			

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
3.6	Verandering in werkwijze bij de overgang van jeugdzorg naar volwassenenzorg (outreaching) en onvoldoende voorbereiding op de volwassenenzorg met name op het gebied van kennis en hulpverlening bij meerdere partijen (jongere, ouder, hulpverlener en gemeente).	• Samenwerking en informatie vanuit de gemeente moet verbeterd worden. Kennis en informatieoverdracht tussen jongere, ouder, gemeente en hulpverlener verbeterd moet worden. • Start eerder met de voorbereiding op de overgang van jeugdhulp naar volwassen hulp. Zie hiertoe het voorbeeld van de gemeente Weert in bijlage 4.	Idem	Idem	Idem
3.7	Ook wanneer jongeren de hulp of ondersteuning na het 18 ^e zelf wel nog willen, is dit vanuit de wet niet mogelijk. Hiermee raak je een gemotiveerde jongere die baat heeft bij wellicht net iets langer hulp, kwijt. Hierbij speelt ook de met een hulpverlener opgebouwde relatie een rol. De jongere is wellicht gemotiveerd door een goede hulpverleningsrelatie, verplicht moeten overstappen naar een andere instantie/ andere ondersteuner, kan dan een ongewenst afbreukrisico met zich meebrengen.	• Het aspect van de voordelen van een opgebouwde hulpverleningsrelatie en de verwachte hulp die er nog nodig is na het 18^e mee afwegen in het al dan niet overdragen van een jongere naar de Wmo. Met name in de overgangsfase van jeugdwet naar Wmo is het voeren van een strakke regie binnen met name multiproblematiek van belang. Niet alleen de multiproblematiek vraagt om 1 regisseur, de risico's die kunnen ontstaan door de overgang van jeugdwet naar Wmo, vragen hier des te meer om. Deze regisseur is aanspreekpunt voor alle betrokkenen (aanbieders, maar ook ouders bijv.) en heeft de taak en het mandaat om te zorgen dat er goede afspraken tussen	Idem	Idem	Idem

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
		alle betrokkenen worden gemaakt en deze afspraken te bewaken en te borgen.			
3.8	Opvallend is dat bij een overdracht van jeugdwet naar Wmo, er allereerst vanuit de Wmo gekeken wordt naar of verwezen wordt naar een voorliggend aanbod (1 ^e lijn, algemene voorziening), zonder dat in ogenschouw wordt genomen waar de jongere 'vandaan komt'. M.a.w. het gebeurt dan dat een jongere vanuit een gespecialiseerd jeugdhulpaanbod (tweede lijn), bij het 'loket' van de Wmo naar het AMW wordt verwezen.	In de afwegingen bij het Wmo-loket dient ook de 'afkomst' van de jongeren op het vlak van eerder hulpaanbod mee afgewogen te worden.	Scholen/ meelopen van Wmo-medewerkers bij CJG en mogelijk aanbieders. Daarmee kennis maken met aanbod en de aansluiting van het verschillende aanbod binnen 18- en 18+	Wmo-medewerkers, aanbieders, CJG, gemeente	Regionaal organiseren
3.9	Ouders signaleren vaak hulpvragen, willen verder of nieuwe hulpverlening, maar ouders worden hierbij niet geholpen of gehoord.	• Laat de stem van ouders en hun signalen altijd gehoord worden! • Denk creatief in oplossingen, bijvoorbeeld wanneer een jeugdige geen toegang meer kan krijgen tot hulp op basis van de jeugdwet, bezie dan wat de mogelijkheden in de Wmo zijn voor ondersteuning van een ouder. • Er moet iemand zijn die naast je blijft staan als aanspreekpunt, ook als deze door moet verwijzen. Ouders vragen om een vast aanspreekpunt voor de	Werkgroep inkoop → kan dit in het nieuwe inkoopvraagstuk worden meegenomen In gesprek met aanbieders, CJG, Wmo over mogelijkheden van 1 aanspreekpunt. Tevens 1G1P en de rol van ouders nader	Zie vorige kolom	Regionaal organiseren en implementeren bij regionale partners en bij lokale organisaties lokaal implementeren

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
		schermen. Iemand die achter de schermen de noodzakelijke verbindingen legt, zodat ouders niet meer door het woud aan regels en voorzieningen moeten worstelen, die bij de overgang van jeugdwet naar Wmo nóg nadrukkelijker aan de orde komt. De ouder kan sámen met dit aanspreekpunt de regie voeren over de eigen situatie, waarbij een professionele wegwijzer achter de schermen verbindingen kan leggen en knelpunten aan de orde kan stellen (zoals momenten waar de regels tegen lijken te werken)	bespreekbaar maken bij genoemde betrokkenen. Gonnie: kan deze vraag worden opgepakt in nader implementeren 1G1P?		
3.10	Te weinig wordt er door hulp en ondersteuningsorganisaties uitgegaan van 'het puberbrein'. In de volwassenenzorg en ondersteuning wordt uitgegaan van een volwassen brein. Iemand die verantwoordelijkheden kán nemen (eigen verantwoordelijkheden centraal), iemand die consequenties van keuzes kan overzien (ook binnen de hulpverlening, etc.). Een puberbrein is echter niet volwassen met 18 jaar, maar dit brein moet nog 'rijpen' tot ca. 25-27 jaar. Het benaderen van een 18-jarige en deze aanspreken als	Hulpverleners, Wmo-consulenten dienen zich hiervan allereerst bewust van te zijn/ worden en er zal moeten worden gekeken of en hoe hier in de volwassen hulp rekening mee kan worden gehouden.	Scholing puberbrein Wmo-teams, anderen?	Wmo-teams, anderen?	Regionaal organiseren

Nr.	Geinventariseerde knelpunten	Geinventariseerde oplossingen	Concrete actie	Wie is er hierbij nodig en in welke rol	Regionaal/ lokaal
	zou er sprake zijn van een volwassen brein, zal snel leiden tot verkeerde verwachtingen aan de kant van de hulpverlener (en daarmee gelet op de straatcultuur, op een mogelijk afbreukrisico bij de jongere). Er is dan a.h.w. een mismatch tussen wat er van de jongere wordt verwacht en wat 'zijn brein' aankan.				
3.11	De klik met de hulpverlener houdt niet op na 18 jaar, terwijl de hulpverlening wel noodgedwongen stopt.	Zie eerdere punten rond verlengen hulpverleningsrelatie.	Zie discontinuïteit	idem	idem
3.12	Het netwerk (familie en vrienden) ontbreekt of is minimaal voor het regelen van zorg en het zien van de structuur. Kinderen die veel zorg en ondersteuning nodig hebben, komen niet zelden uit een netwerk dat op jongere leeftijd, maar dus ook niet na het 18^e jaar, zelf de ondersteuning kan bieden (hierbij kan bijv. worden gedacht aan gezinnen met LVB-problematieken). Sterker nog, niet zelden komt het voor dat het gehele netwerk ondersteuning kan gebruiken.	Ook dit is een doelgroep waarmee expliciet (net als de jongere met zwaardere zorg) rekening gehouden moet worden met de overdracht. Wanneer de jongere geen sterk netwerk kent waar hij na zijn 18^e op kan terugvallen, is de kans wellicht groter dan deze na het 18^e tussen wal en schip valt. In de overdracht moet de rol van het netwerk (als kans of risico) nadrukkelijk worden meegewogen in het bepalen van het vervolg ná het 18^e.	Deel laten uitmaken van 1G1P, verder uit te werken Gonnie	Zie vorige kolom	Regionaal organiseren en implementeren bij regionale partners en bij lokale organisaties lokaal implementeren

